

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
egyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a béziratok címzendők

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Az egyenes út.

Melyik az egyenes út? Az — ugyebár, — mely közvetlenül a célhoz vezet. És van-e ember, aki elmondhatná hogy kitűzött életcéljához ilyen úton tudott eljutni? Nincsen. Van-e nemzet, mely a cél felé közvetlenül haladó egyenes úton tudott eljutni a nagyság, a fejlődés tetőpontjára? Nincsen. Mert azokon a bizonyos egyenes úton, melyeket meglátunk s melyekről tudjuk, hogy legközvetlenebbül vezetnek bennünket a célhoz, rendszerint nehéz, gátító akadályok állanak, amelyek — repülnünk kellene — hogy átjussunk; repülni pedig — nem tudunk.

Mit csinálunk ilyenkor? Vagy keresztül törjük az akadályokat és haladunk tovább; vagy letérünk az egyenes irányról és megkerüljük az akadályokat, hogy célhoz jussunk. A két lehetőség közül úgy választunk, hogy mérlegeljük, megfontoljuk előbb, hogy az vezet-e célhoz korábban, ha keresztül törjük az előttünk álló akadályokat, vagy az, ha megkerüljük azokat?

A magyar nemzet évszázadok óta áll ezen kérdés előtt és még ma sem tudott határozni véglegesen abban, hogy előre törtesse-e, lerombolja-e az előtte levő akadályokat, vagy megkerülve azokat, haladjon célja felé?

Az akadályok, amelyekkel mi az egyenes úton találkozunk, leküzdhetetleneknek bizonyultak. Megpróbáltuk most 4 éve is, hogy keresztül törjünk rajtuk. Sokszor megkísérlettük ezt; de mindannyiszor fájdalommal kellett tapasztalnuink, hogy túlerővel állunk szemközt, hogy az egyenes úton, a közvetlenül célhoz vezető úton végighaladni nem tudunk. Erről mindenki meg van győződve, ebben közöttünk véleménykülönbségek nincsenek, legfőleg csak arról lehet szó az egyik oldalon, hogy: ha mindnyájan egyesülvén, elszántan küzdhetnénk és közöttünk viszálykodás nem volna, keresztül törhettünk volna az akadályokon; és arról lehet szó a másik oldalon, hogy: nem így van, mert mindnyájan együtt sem győzhettük le a túlerőt.

Ezen vitáznai ma már észszerűtlen dolog, mert olyan nemzet nincs a világon, melynek minden fia mindig egy véleményen volna, a magyar meg éppen soha sem volt megviszálykodás nélkül. Így hiába búsulunk az elmúlt idők egyenetlenségén, ezen változtatni nem lehet, hanem okosan és öntudatosan kell számolnunk a körülmények-

kel és úgy kell haladnunk a nemzeti célok felé, hogy — ha egy véleményen nem leszünk is — azokhoz mielőbb eljussunk.

Most éppen a választás előtt állunk. Most kell itélni a nemzetnek. Meg kell mondania, merre menjünk. Törjünk-e előre? Megpróbáljuk-e újra az ostromot? Vagy keressük meg azt az utat, melyen az elénk tornyosuló akadályokat megkerülni tudjuk s mely minket korábban célhoz vezet, mint ami idő alatt az akadályokon áttörni tudnánk, föltéve, hogy az ostrom ádáz küzdelme reánk végzetes veszedelmet — harci esélyeiben — nem zúdítana.

A nemzet többsége itél. Ha ostrom mellett dönt, — ám menjünk a torlaszokra; ha okos útra vezet, még ha kerüdt is az, ne legyen közöttünk követésében visszavonás. Ez volna a most meginduló választási harc ideális eredménye.

Vajon mi is hát az a cél, melyet elérni törekszünk, melyen egymás között is vitázunk s amelyhez egyenesen elérni nem tudunk?

Talán a nemzet önállóságáért, a nemzet függetlenségeért való törekvés? Hiszen nemzeti függetlenségünk és önállóságunk, alkotmányunk törvényekkel királyi hitlevéllel és esküvel van örök időkre biztosítva és nincs senki a világon, aki ezen nemzeti jogainkat kétségbe vonná, vagy teljes egészében csorbítatlanul el nem ismerné. Mi hát az, amiért nekünk örökös küzdelmet kell folytatnunk? Ki tudna erre a kérdésre mindenkit kielégítően felelni?

A legradikálisabb törekvés ugyebár az, hogy megszűnjék a hadsereg közönsége és a gazdasági közösség: legyen külön hadseregünk és külön vámerületünk.

Hogyan, milyen eszközökkel érhetjük el ezen nemzeti vágyak megvalósulását? Hogy lehetlenné tesszük az alkotmányos kormányzást: ezzel célt nem érünk. Megpróbáltuk. Megtörtént, hogy a király jóformán az összes magyar államférfiakat maga elé hívta, megkínálta őket kormányalakitással és senki a megbízást vállalni nem akarta. A nemzet passzív rezisztenciába lépett. Lehetlenné tette a főispánok installációját. Nem fizetett adót, nem állított katonát és a legnagyobb elkeseredéssel üldözte azokat, akik az akkori kormány szolgálatába mertek állani.

Nos és mi történt? Semmi. Az ellentállás vezérei belátták, hogy a nemzet önmagát pusztítja el, ha tovább

foiattja a küzdelmet és igazán a legutolsó órában siettek az alkotmányos rendet helyreállítani. Kiderült, hogy a nemzeti törekvések megvalósítása csak békés, alkotmányos munkával érhető el; kiderült, hogy az egyenes út akadályain át való erőszakos törtetés nem a rövidebb út, hanem a hosszabb, a legnagyobb kerülő az, mert minden egyenes ostrom, melylyel az akadályokon áttörni akarunk, évtizedekkel visszavet bennünket. Azon az úton hát nem haladunk a célhoz, de eltávolodunk tőle.

A nemzeti munka útjára kell tértünk. Dolgozni kell, hogy gyorsan, erkölcsben erősek legyünk. Főleges küzdelmekkel nem szabad elfecsérelnünk a nemzet erejét. Számot kell vetnünk még azzal az erőtenyezével is, melyet tőlünk a kormányhatalomért való tülekedés küzdelmeiben a nemzet különböző pártállású vezérei igényelnek.

Aki még idealista és akinek politikai közszerelésében tiszta, puritán, nemes eszmék hevitik lelkét, azokat ma kinevetik. Ma a politikai közszerelésben a legnagyobb raffineria, a legszertelenebb ravasság hatalma uralkodik. A nemzet lelkét vértelni kell ezekkel a fondorlatos szertelenségekkel szemben, mert a magyarság a nép még naiv lelkű, becsületes és a maga nemes gondolkozásával azt hiszi, hogy önzetlenül beszélnek hozzá azok, akik a hatalmi kérdésnek mindent alárendelni képesek és akik a legnagyobb veszedelmek felidőzésétől sem rettennek vissza, ha saját hatalmi törekvéseiket tudják azzal öregbíteni.

Akik az alkotmányos rend megbontására izgatnak bennünket, akik a király és a nemzet közötti béke helyreállítását nem akarják, akik harcra tüzelnek most, mikor munkára kellene menniük, azok nem jóakarói a nemzetnek, akár nemzetiszínű szalaggal, akár piros kokárdával tüntessenek.

A nemzet elszánt küzdelmellel harcolt. Hősiesen megállta helyét a négy év előtti alkotmányvédelemben. A vezérek tudták csak, hogy a győzelem reménye nélkül tüzeltek bennünket akkor is harcra. — a vezérek, akik aztán — elárulták a z ügyet. Most már megelégtünk a céltalan hadviseléssel, dolgozni akarunk. Gyerünk a munka útjára, mely — ha kerülővel is, de — — célhoz visz bennünket.

Fizetjük a csődöt. A deficit réme már régen kísért; most itt van s a jó ég tudja, miféle bübajosságokkal lehet majd ezorcizálni. Nemcsak nálunk fölbukkanó jelenség ez a rém; mutatkozik más európai államokban is. A szomszéd Ausztriában már olyan szerkeket alkalmaznak ellene, amiknek nagyon keresves az alkalmazása: adót emelnek s új adókat eszelnek ki. Szóval már a közeli példákól s a mi állapotaink ismeretéből hozzászókhattunk előre is a borzadáshoz.

Ha majd azonban arra kerül a sor, hogy a pontos számadatokkal is megismerjük, milyen terheket kell vállalnia a deficit pótlására az országnak: még mindig lesz elég megütőzni való. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter Budapesten a X. kerületi munkapárt alakuló gyűlésén izelítőül egy-két számbeli adatra is rámutatott, amelyek igazolják, hogy amivel régen fenyegetnek, a deficit, nem múmus, hanem valóságos, eleven rém. De az adatai között különösen egy van, ami arra szolgál, hogy fatalista nyugalmat zavarjon. Mert ez az adat azt bizonyítja, hogy bár az Európaszerte alandoan növekvő nagy katonai terhek s nálunk még kivalkép a balkáni bonyodalom következményei okserően voltak halmozói államkiadási tételünkben a millióknak s így előidézói a deficitnek: nálunk gyorsította a nagy hiány következtetésének tempóját a koalíciós gazdálkodás.

Háromszázhatvanöt és fél millióval növekedett a kiadás öt esztendő alatt, mondotta Hieronymi. És mire fordították ezt a nagy összeget? Olyan sok kultúrintézmény létesült talán a hosszú öt évig tartó átmeneti kormányzás alatt? Százalék építettek talán nemzetiségi vagy magyarlakta vidékeken a népiskolákat? Vagy fölépítették talán, amitők ígértek — egyéb ígéréteik között — a harmadik egyetemet? Dehogy is szaporították a kultúrintézményeket! Hisz amit létesítettek is intézményt, vagy intézményes törvényt, azt majd mind rosszul csinálták meg, úgy hogy majd mind tetemes újabb kiadásokkal járó pótlásra szorult. A vasut mizériát nem szüntették meg, a munkásbiztosító nem vált be, a rca vonatkozó törvény végrehajthatatlan s így meg kell változtatni. A vasuti pragmatikával a vasuti tisztviselők nincsenek megelégedve. »Mert ha ennek a pragmatikanak minden betűjét végrehajják, akkor a hivatalnokoknak legalább fele ügyelmi bíróságokban fog ulésezni a helyett, hogy vasuti szolgálatot teljesítsenek«.

Hat akkor mire fordította a koalíciós kormány a közel négysszázmillió kiadást? A válasz erre ez; az állami hivatalok személyzetének létszáma most 137,000, tehát 21,000 hivatalnokkal van több, mint öt évvel ezelőtt.

Es vajjon gyorsabb, pontosabb, kielégítőbb-e az állami közigazgatás azóta, hogy a bíró amugy is kiterjedt, messzegező hierarchiájában a penészgombanál szaporabban nőtt meg a hivatalnokok száma, a címzetes segédfogalmazóktól az osztálytanácsosokig, a díjas joggyakornokoktól a helyettes főtanácsosokig? Dehogy is! Am hiszen nem is ez volt a cél. Nincs most haboru! S hála a koalíciós garázdalkodásnak, csak a külföldön hiszik a tőlünk tétőkéjüket féltő pénzemberek, hogy nálunk alando a forradalom. Pedig a valóságban már a képviselőházi csata is lezajlott, ahol elbúsult hős kurucok papírvágó késekkel mentek neki a miniszterek szeméne. Nem, kérjük, béke van minálunk s az állam gépezetében nyugodtan forognak a ke-

rekek, akár 21,000 hivatalnokkal több, akár ennnyivel kevesebb látatlanokdiki is mellettük.

Hát miért akkor a huszonegyezzerrel több hivatalnok s a megfelelő százmilliókkal több kiadás? Erre meg csak ez a válasz: Kossuth Ferenc s a volt minisztertertsái, valamennyi mind — jó ember. Jószívű, bőkezű, adakozó. A jószívűk megesett azon, hogy, hej, szép Magyarországon, a tejjel-mézrel folyó Kánaánban, hány szegény embernek kell koplalni, akik pedig egyebet sem tesznek, minthogy hűen és hően szeretik a 48-as nemzetiszin lobogót. Ezek a derék emberek, az ilyen igazszívű koalíciók törjék magukat kapával, kaszával, vagy ezek menjenek a körorvos, inzsellér kavicsos, poros, fásasztó pályájára? De már ezt nem engedhették Kossuth Ferenc és társai. Hivatalt nekik, a szegényeknek! Kényelmes, biztos hivatalt, reggel nyolctól, délután kettőig, de inkább reggel tiztől déli tizenkettőig. Elég gazdag az állam, még a deficitet is elbirja! Csak-hogy persze a koalíciós hódolók sokan voltak. És Kossuth Ferencék nem valósíthatták meg azt a — fájdalom — utópisztikus állam-ideált, amelyben a híthű koalíciók mind jól fizetett államhivatalnokok, amennyiben tudniillik nem — koalíciós képviselők. Így aztán válogatni kellett. A hűek közül a leg-hívebbeket, akik egyuttal az »eszmének« is szolgálatot tehetnek, alkalmazták mint éber, ügyes őrszemek.

Amiket Hieronymi fölserolt: a 215 millió rövid lejáratu köcsön, amelyet az év végén vissza kell váltani, virágzó gazdasági üzemek pénzügyi romlása, a fölemelt kvóta, a törvények, amiket végrehajtani lehetetlen s amelyek újabb fölöleges költségeket fognak okozni, ez mind, mind számba sem jöhetett a koalíciós korrupszió előtt, amikor arról volt szó, hogy az ország pénzén személyes érdemeket jutalmazzon.

A koalíció csődöt mondott s most a rászédett, a keservesen kiabrandult országnak kell minden erejét összeszedni, hogy — fizethessen.

A bank.

(K). A gazdasági életnek egyik legfontosabb tényezője a bank és így teljesen jogosult az a szerep, melyet ez a kérdés mindenha játszott. Egy nagy árnyat azonban alandoan vetett a magyar közéletre. Azzal, hogy lelkiismeretlen politikai figyvert kovácsoltak beöle. Aminek viszont az volt a beláthatatlan hatranya, hogy e kérdés megoldását, amiben egyedül és kizárólag gazdasági szempontoknak kellett volna irányadónak lenniök, a korteskedés által felidézett akadályok mindig a lehető legnagyobb mértékben megnehezítették.

Lelkiismeretlenebb játékot azonban még sohasem lúgtak ebben a kérdésben, mint amióval a legutóbbi évek története botránkoztatja meg a szemlélet. Emberek, akikről nyilvánvaló, hogy nagyobbik részükben e nagy fontossagu kérdés lényegéhez még csak nem is konyitának, belepélték ezt az ügyet is a politikai agitáció arsenaljába és indok és értelem nélkül ezt az emincer gazdasági kérdést a politikai szenvedélyek martalékakul dobták.

A könnyelmű játék a megkezdett lelkiismeretlenséggel tovább folyik. Akik az alapjaiban megbolygatott és katasztrófával fenyegető politikai és gazdasági helyzet szanalására vállalkoztak, megfeszítik legjobb erőiket, sorompóba viszik minden tudásukat, csak-hogy uchez feladatukat megoldhassák és ez által megszerezhessék a nemzetnek azokat a garanciákat, melyek nélkül az ország sorsa fölött kétségbe kell esnünk. Azonban minél intenzívebb mérvet ölt ez a hazafias munka,

az önálló bank jelszavon lavogló hazardörök annál tébolyodottabb erővel vetik magukat a rombolásra. Ezt a rombolást többé nem lehet tétlenül nézni. Fel kell tartani a közvélemény előtt, hogy itt az ország gazdasági existenciájáról van szó és rá kell mutatni kérielhetetlenül arra, hogyha a közvélemény csak egy pillanatra is megtévedne ettől a szemfényvesztő korteskedéstől, az ország ennek a tévedésnek mérhetetlen karat valana.

A nemzeti munkapárt álláspontja a bankügyben világos és tisztá. Az önálló bankhoz való jogunkra nézve utal törvényeink rendelkezésére, amelyek szerint ez a joguk kétségtelenül fennáll. Amíg azonban módjában van a közös bank révén az ország gazdasági érdekeit megvédelmezni és teljes mértékben kielégíteni, addig ezt a kétségtelen rendelkezési jogot nem érvényesíti, mert kötelessége, hogy megfelelő gazdasági előfeltételek útján megóvja az országot az önálló bankra való átmenettel járó megrázkódtatástól.

Es az álláspont határozott és őszinte. Es — ami a fő — komolyan meg van indokolva. Ezzel szemben azonban mi is, amivel az önálló bank lavogjai szélsőséges álláspontjuk jogosultságát igazolják és amiből Justh Gyula jogcímet formál arra, hogy a bankügyben a nemzet az ó intransigens álláspontjára helyezkedjék? Es melyek és minők a Justhék biztosítékai arra, hogy az átmenet az önálló bankra gazdasági életünk elviselhetetlen rázkódtatása nélkül megtörténhessen? Es vajjon Justh Gyula és hívei azok az emberek, akiknek specialisan a bankügyben eddig tanúsított magatartásból és elért sikereiből arra lehet következtetni, hogy ők vannak hivatalban ebben a kérdésben a következő utat a nemzetnek megjelölni?

Eg ezeket a kérdéseket csak egyszerűen feltenni s az önálló bankos politika szines, de annál urrebb szappanbuborékaik maris egymásután oszlanak el. Igenis Justh Gyula az önálló bankról minden jót állított, de bizonyítani nem bizonyított még soha semmit. Ellenben kétes dicsőségül rorhatja hirhied fokosanak az élére, hogy az önálló banknak pusztán csak elvi erőszakolással mar eddigi is romot romra halmozott.

Hiszen a közelmúlt eseményei mind, hát jól emlékezünk rá valamennyien. A koalíciós kormány a választójog kérdésének a nehézségeit oldozgatta és reformjával mar-már a parlament ajtjan kopogtatott, midőn Justhék egyszerre csak és hirtelenül, mint derült égből a menykő, lecsaptak az önálló bank terminusos követelésével. Hatalmi kérdésből, vagy mas okból követték el Justhék ezt a sakkhuzast, az most nem lényeges. A lényeg az, hogy Justh Gyula az önálló bank hieloktérbe állításával a kormány függetlenségi tagjait falhoz szorította, egységet megbontotta s ettől a pillanattól kezdve a koalíció kormánya tehetetlenül kiejtette kezéből a vezetését.

Téhat kormányuknak a teljes megbénításával arattak Justhék az első önálló bankos sikeit. A függetlenségi többség azonban még szilardul állott s alandoan fejük fölött lebegett a veszedelem, hogyha ez a többség észhez kap és a kormányzati béke érdekében az önálló bank aknamunkáját szétrobantják, ők veszve vannak. Hogy Justhék ez ellen is sikerrel operáltak, tudvalevő. Nehany havi terrorizálás meg amiert a függetlenségi eszmék hívei évtizedekig küzdöttek, a függetlenségi többség széthullott, mint oldott kéve. Erre a nagy romlásra aztan feltenni a koronát: halomra dönteni az egész koalíciós uralmat, ez már gyerekekjáték volt Justh Gyulanak és el is végezte derckasan.

Nekünk, akik a hatvanhetes kiegyezési alapon állunk, az ellen vajmi kevés kifogásunk sikeit, hogy Justh az önálló bank fegyverével halomra lövöldözött a közjógi ellenzék, a függetlenségi part összes erősségeit. Annak azonban teljes erővel ellene szegulünk, hogy romboló munkáját, amelylyel szétverte a koalíciót, annak kormányát és a függetlenségi többséget, hogy ezt a rombolást most már a nemzet gazdasági existenciájának feltételei ellen is folytassa. Amit eddig, saját maguk ellen

tett, a függetlenségi harakirért, számoljon le a lekiismeretével, ahogyan tud, ez az ő dolga. De az ország érdekei ellen most folyó irtó habotaját a nemzet itélőszék előtt számon kerjük tőle mi is ez a számonkérés nem lesz kiméletes, mert minket a közös küzdelmek és közös örömek emlékei nem feszélyezhetnek.

A pusztítás után, amit eddig az önálló bank jelszavával végeztet, álljon elő Justh Gyula és végre valahára bizonyítsa be, hogy az önálló bank felállításával építeni is fog tudni. A dörgő, de eddig üres szavalsaló elég volt. Most tényeket kérünk, melyekből megítélheti a nemzet, hogy a Justh Gyula önálló bankja nemcsak igaztásra és bomlasztásra alkalmas könnyelmű jelszó, hanem megbízható erős foggyver az ország gazdasági jövőjének a megalapozására is.

A Justh Gyula érdeke és nem a miénk, hogy ezt a többé ki nem kerülhető öngazdálkodást mikor és hogyan cselekszi meg? Ha meg tud felelni, mi nem leszünk azok, akik a dicsőségét letagadjuk. Ha pedig akciójának elfogadható igazolásával továbbra is adós marad, akkor is csak magára vessen, amiért önálló bankos portyázása ezental is az marad, aminek eddig látszott; politikai kalózkodás.

Horváth Mihály-ereklyék.

A Horváth Mihály-emlékbizottság mintegy 6—7 hete megbízást adott Farkas Sándornak, akit régészeti kutatásáról múzeumi körökben előnyösen ismernek, hogy az országban szerte megkereshesse a városunk hervadhatlan érdemű fia: Horváth Mihály püspök és történetíróra vonatkozó adatokat, okmányokat, általa életében használt tárgyakat, hogy azokat múzeumunkba gyűjthessük egy Horváth Mihály szobába, mely a késő ivadéknak is hirdesse a halás utókor kegyeletét.

Farkas Sándor ezzel a megbízással sebezében elutazott, nekilátott nagy szenvedéllyel a gyűjtésnek, aminek eredménye maris sok nagybecsű adat: Horváth Mihály akadémiai tagja történet megvalaszatásának okmánya, gróf Batthyány Lajos egy pohara a püspök hagyatékából, ugyanebből Deakra, Aranyra, Batthyányra, Kossútra vonatkozó ereklyék stb. De megszerelte már Farkas Sándor, városunk nagy szülöttének egy püspökpalastját, mellszobrárt az általa használt bútorokat s nagybecsű könyvtarát is, amiket már túlnyomó részükben megküldött a bizottságnak, míg más részük utban van Szentesre.

Az így küldött Horváth Mihály-ereklyék közül hadd álljon itt egy: a szentesi kaszinónak, az összes tagok aláírásával 1867. január 27-ki közgyűléséből a nagy hazafihoz azan alkalomból intézet üdvözlő irat, hogy a számtalétszóból hazajönnie megengedtetett.

Teljes szövegében közöljük ezt a rendkívül érdekes és bensőséges hangú üdvözlő irást, mint Szentes kultúrtörténetének is egyik értékes oldalakat, a következőkben:

Méltóságos Főispók Úr!

Magyar hazánk nehéz eseményekben oly gazdag történetének lapjai számos oly tényeket tartnak fel előttünk, melyek a nemzeti önállóság aggodó honfiai keblét méltó agghalványi töltötték el s melyekben alig volt egyéb vigasz, mint egy szebb jövő reménye.

A gazdaságokon nem utolsó helyet foglalnak el azon általában ismeretes tények, melyek az 1848—8. évi események után oly súlyosan nehézkedtek a nemzetre. Szomorú emlékek leend mindenkor azon kor, hol hazánk ezeréves alkotmánya fe foggesztetvén, helybe az önkény uralma lépett; midőn a nemzeti intézményeket Magyarországnak annyira közelébb az 1867. 2, 3, — 1716 : 2, 3 s az 1723 1, 2, 3 — törvényekben biztosított önálló függetlenségét nem ismerő, vagy ismertni

nem akaró s a nemzeti jelleggel nem törődő idegen bevandorlottak kezelve e haza igazgatásának minden ágait, oda jutottunk, hogy bűn volt magyarnak lenni. — midőn a magyar csaknem idegen lón saját hazájában, — míg a haza leghűbb fiai, kik a korszakot alkotó 1848-iki törvények által szentesített nemzeti és egyéni szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméi mellett szóval és tettel küzdöttek száműzöttek lőnek a haza szentelt földéről.

Bizva a jövőben, feljajdulás nélkül túrta a nemzet a megpróbáltatás nehéz nagy napjait, de kiváló figyelemmel kísérte azon kitűnő hazafiai cselekményeit, kik a távolban is a haza jobblétének előmozdításában fáradoztak, — s feldobogott keble a tények azon tudatában, hogy e távollévők a számfizetés sanyarai közt sem szűntek meg magyarak lenni.

A sors úgy akarta, hogy Méltóságod fény és tett düd üthöni napjaira is az önkénytelen távollét szomorú kora következzék be s hogy lépve a közanya kebléről, távol a hazától, idegen állam földjén keressék és találja fel azon egyéni szabadságot, mely szülőtte földjén többé nem létezett.

A szabad Schweicz kies területén minők voltak Méltóságodnak 17 években eltöltött napjai? — nincs tudva előttünk, de igen is tudjuk és a történelem is megerősít az, hogy az időszakot Méltóságod a nemzet mult életének megörökítésére szentelte, megóvta a feledékenységtől azon kor történetét, mely az új atalukulánál tényezőként szerepelt, — ismerjük, hogy a Genfben tartózkodó Magyar Püspök Magyarország általános, később a haza 26 éves majd a reá következő függetlenségi harc történelmének megírásával örökre hervadhatlan babért fűzött saját homlokára, s kitűnő avatottsággal és páratlan történelmi hűséggel irt munkái által európai hírt vivott ki nevének, — büszkévé tevén a magyar nemzetet annak utadatában, hogy az Európa szerte ünnepezt történet a Magyar hazának érdemű szülötté.

Ha egyes honfiai kitűnő tettei némi fényt vethetnek közvetlenül a nemzetre közvetve pedig azon városra melynek kebelében rengett a nagynevű író kised bölcsője, hol először siva be e jeles férfiú hazai léget s mondta ki elsőbben az édesanyjai szót, — ha a szerzett érdemekben részt nem vett szülőhej, némi dicsőséget találhat egyrésztől a szüetési viszonyokban, másrésztől a saját fia langesz emelkedésében: úgy Magyarország legmagyarabb megjéjében Szentes város lehet az, mely Méltóságod nagyságában büszkeségét találja, mely Méltóságod nemcsak mint szeretett hazánk gyermekét, de mint e város szülöttét is tekintti.

Ne vegye azért Méltóságod aiacsony hízeltésnek, de fogadja az őszinte ragaszkodás, tisztelet és szeretet csekély jeléül, hogy midőn Méltóságod a nemzet nehéz napjai némi derűtével, a haza bebortul egén feltűnő hajnail pir alkalmakor, mintegy óhajta vart szebb jövő hírnöke gyanánt, a haza szent földére lépett — melyen kívül a korszerűs költő szávaiként se nagy világban nincsen számunkra helye — midőn Méltóságod a feledelm kegye által visszaadtván ismét saját nemzetének, állandó lakost vett azon területen, hol ahol élünk s halunk kelle első akarnuk lenni azok közt, kik a 17 év előtt eltavított most dicsőség-övezetben visszaért férfút a haza földén üdvözlik szívöb kivanván, hogy a mindenható gondviselés, Méltóságodnak előttünk oly becses életét, a haza javára és dicsőségére sokáig tartsa meg! hogy a szabad és kibékültnek ohajtott hazában megérhesse azon jobb kort, melynek büzzöb előharcosa senki sem volt Méltóságodnál, s melynek bekövetkezéért büzzöb imádság epedez százezrek ajakain!

Mely üdvözlötünk és jókívánatunkat midőn Méltóságodnak, Casinónk egylete részéről tudomásra juttatni ezenel szerencsénk van, egyszersmind felemlíteni szükségnek találjuk, mikép egyeltünk a mai napon tartott közgyűlése alkalmából, Méltóságod, hazafiai érdemei elismeréséül, tiszteletbeli tagjává választotta.

Kelt, a Szentesi Casinó egyletnek

1867. évi január 27-én tartott közgyűléséből.

Pokomándy Gábor elnök, Farkas Geodeon alelnök, Hadasi György, Kiss Zsigmond casinói jegyző, Horváth Ferenc, Balassa János, Vutsak János, Soós Zsigmond, Garay Imre, Széll Sándor, Feurer József, Dósa Elek, Szalai István szentesi ref. lelkész m. akadémiai tag, Győri József, Zolnay Károly, Banyai József, Abaffy Zsigmond, Nagy Ferenc, Joó Károly Macskásy Sámuel Abaffy László, Hódy Lajos, Bartha János, Vágósa Gábor, Kiss Ferenc, Várdy Lajos, Filó János, Krengel Imre, Balogh Ferenc, Mezey Mór, Pokomándy Károly, Bakonyi János, Kulinyi Bernát, Antal János, Purjesz Nathan, Szőlősy Ferenc, Beke Kálmán, Jurénak Imre, Dr. Götz Bertalan, Grünwald József, Forgó Sándor, Szépe Sandor, Török Bálint, Nagy Lajos, Hochmann Ignác, Kotymán János, Sarkadi Nagy István, Horváth István, Novakovits János, Cicatricis Pál, ifj. Balogh Mihály, Magyar József, Fried József senior, Nyíri József, S.éter Ferenc, Szathmári Ede, Dobos József, Szabó Lajos, Cukermann Bertalan, Fülöp Lajos, Köhn Gábor, Kristó Nagy István, Főző József, M. Balogh Sándor, Ifj. Garay Imre, Ringwald József, Szánthó János, Nyíri Daniel, Arady Lajos, Kristó Nagy Pál, Molec Károly, Ehrlich Márton, Sarkadi Nagy Antal, Paksy István, Schönthal Antal, Németh Antal, Seress Lajos, Ifj. Sarkadi Nagy Mihály, Sz. Nagy István, Szabó Károly, Batik Sandor, Farkas Lajos, Hódi József, Berényi Antal, Balogh István, Klingert Antal, Kohn Móric, Balogh Daniel, Belák János, id. Aigner Imre ügyvéd.

Üjdonságok.

Szentes, 1910. Április 14.

— A főispán Hód-Mező-Vasárhelyen. Cicatricis Lajos dr. főispán tegnap reggel Hódmezővásárhelyre utazott, ahol még aznap délután egy kandidáló bizottsági ülésen elnökölt. Ma a főispán délelőtt a vásárhelyi törvényhatósági bizottság közgyűlésén, délután pedig az ottani közigazgatási bizottság rendes havi ülésén fog elnökölni s az esti vonattal hazaérkezik Szentesre.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete a folyó hó 18-án, hétfőn délelőtt 9 órakor tartja, a tul a kurcái tanácskozó teremben rendes havi gyűlést, amelynek tárgysorozatára a város sok életbevágó fontos ügyét tűzik ki.

— A miniszterelnök köszöneté. A csongrádmezei nemzeti munkapárt alakuló gyűléséből, mint ezt annak idején megirtuk, parthatarozattal, K h u e n-H é d e r v á r y gróf miniszterelnöknek és az összkormányoknak is küldöttek üdvözlő táviratot. Erre a táviratba, ugyancsak táviratban a miniszterelnök a következőkben válaszolt: „Őszinte örömmel fogadtam a csongrádmezei nemzeti munkapárt megalakulása alkalmából küldött szives üdvözlését. Midőn jövőre névű őszinte támogatásukat kérem, éb bennem a hit, hogy győzelemre visszük pártunk zászlaját és egy új korszaknak vetjük meg alapját, mely az eredményes nemzeti munka szellemében biztosítani fogja az ország gazdasági, tarsadalmi megerősödését és nemzeti irányu haladását. Hazafias üdvözléttel: Khuen-Héderváry.”

— Személyi hír. Bloch Ignác földmívelésügyi miniszteri segédhivatali főigazgató, a Ferenc József-rend lovagja, a napokban, rokonai látogatására, Szentesen időzött.

— Államosítják a rendőrséget. A vidéki rendőrségek sorsára nagyjelentőségű az a kijelentés, amelyet a Magyarországi Rend-

örtszviselők Országos Egyesületének küldöttsége előtt tett Héderváry Károly gróf miniszterelnök. A rendőrtisztek emlékirata fölémlítette, hogy a városok számára engedélyezett államsegélyből a vidéki rendőrséget nem részesítették és sürgeti a rendőrség államosítását. A miniszterelnök erre adott válaszában kijelentette, hogy tökéletesen átérzi és átérti a vidéki rendőrség tartalmatlan helyzetét. A vidéki rendőrség csakugyan száz év előtti állapotban van, a mai kereteiben ósdi és elmaradt intézmény, sajnos, hogy a városok nagy része nem bír a kellő erővel azok iránt a kérdések iránt, melyek egy modern rendőrség fogalmához fűződnek. Kijelentette, hogy a vidéki városi rendőrség reformját ő is csak az államosítás útján tudja elképzeini. A városok segélyezésére kiutalt összeg ügyében elődeinek a tárgyban kiadott rendeletehöz és a rendőrséget illető határozmányaihoz fog ragaszkodni. Ami a státusz fizetés rendezését illeti, azt előbb tanulmányozás tárgyává kell tennie. A küldöttség ezután Jakabffy államtitkarnal tisztelgett, aki szintén kijelentette, hogy a vidéki városok rendőrségének államosítását akarja és megjegyezte, hogy a rendőrségi reformot a közigazgatási reformtól elkülönítve is megvalósíthatónak tartja.

— **Istentisztelet a külterületen.** Pap Lajos református körlelkész f. hó 17-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a belső cseri, d. u. fél 3 órakor a veregyhazyi állami iskolában tart istentiszteletet az azon lakó híveknek.

— **Az iparfelügyelő látogatása.** Stegmüller Károly kir. tanácsos iparfelügyelő a folyó hó 11-én Szentesen időzött és itt, az ugyancsak — a közigazgatási bizottság ülésére — Szentesen időző Scossa Dezső kir. tanácsos tanfelügyelő társaságában kedden este meglátogatta az iparostanonciskolat, hogy az ott folyó előadásokat meghallgassa. Az iparfelügyelő az iparostanonciskola általa meglátogatott osztályaiban észlelt főbb tételek megelégedését fejezte ki.

Képkiallítás Szentesen. A Nemzeti Szalon képviseletében Déry Béla festőművész ma Szentésre érkezik, hogy most már a Szalonnak a vármegyeház nagytermében tartandó képkiallítását berendezze és a kiállítás vasárnapi megnyitáig Szentesen tartózkodjék. A kiállítást megelőző szombaton este, a megnyitásra Szentésre érkező művészvendégek tiszteletére a színházteremben tancsal összekötött ismerkedési estély lesz, melyre névre szóló meghívókat nem bocsátottak ki, csak részvételi ívetek, amelyekben már eddig is annyian irtak alá, hogy az estélyi éjnyes sikere már ezzel biztosítva van. A művész képkiallítás iránt egyáltalán nagy érdeklődés mutatkozik városzerte és már eddig is számosan jegyezték elő a Banyai-utóda cégnevelőpöjgyet.

— **Az új adótvörvény életbe lépésének elhalasztása.** Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter leiratban arról értesítette az összes kereskedelmi és iparkamarákat, hogy pártolónak közbenjárt a pénzügyminiszternél az új adótvörvények revíziója és életbe lépésük elhalasztása érdekében Minthogy tudvalevően Lukács Laszló pénzügyminiszter sem lelkesedik túlságosan az új adótvörvényekért, amelyeknek életbe lépésére ügysem történt ügyszólván semmi, valószínű, hogy az új adótvörvényeket

egyhamar nem is léptetik életbe. Ha pedig egy két év múlva e törvények életbe lépnek, ez csak akkor és úgy fog megtörténni, ha a pénzügyminiszter keresztül vitte a tervezett módosításokat, amelyeket minden gazdasági érdekképviselet olyan energikusan követel.

— **Adomány a Horváth Mihály szoborra.** A Magyar Általános Biztosító Társaság szegedi főgynöksége, a biztosító társaság itteni képviselőségének, a Szentesi Takarékpénztárnak kezdeményezésére, 100 koronát küldött a szentesi Horváth Mihály-szoboralap javára.

— **Püspöklátogatás Mindszentben.** Csáky Károly gróf vezci megyés püspök a folyó hó 18-án Mindszentben lesz, hol híveit aznap a bérmas szentségében fogja részéssíteni.

— **Bíróválasztás Kisteleken.** Kistelek községben, Gyárfás Géza jarasi főszolgabíró elnöklése mellett, a napokban bíróválasztó közgyűlés volt. A bírói tisztről lemondott Kapa Pal helyére a község bírójaul Balassi János masodbírót választották meg ezen alkalommal. Lemondott az állásról Tóth Kálmán községi pénztárnok is, aki tizenégy évig töltötte be ezt a tisztelet ügy előjárónak, mint községe népének teljes megelégedésére. Helyét, a bíróválasztó közgyűlésen, ideiglenesen töltötték be Pap Jánossal. Ugyanezen alkalommal végrehajtották Bérés Pált, községi írónak az addig volt végrehajtot, Fekete Jánost választották meg.

— **Harmadik osztály a gyorsvonatokon.** Egy fővárosi újságíró tarsunk megkérdezte Marx Janost az államvasutak új elnökgazgatóját, mi a véleménye a gyorsvonatokon behozandó harmadosztályú kocsiokról. Az új elnökgazgató erre határozottan kijelentette, hogy a harmadosztályú kocsiok a gyorsvonatokkal való jaratását nem helyesli és ezt nem is fogja megengedni, mert ez nagy anyagi veszteséget jelentene az államvasutakra nézve.

— **Lökötök.** A mult hetekben több cigánykaraván jart a megyében s hogy itt jartak, annak nyoma maradt. Így ekkor Seiler Dezső csengeli lakostól két harmadfél éves csikót kötöttek el s ugyanazon az éjszakan Deli József kisteleki lakostól is elvittek egy kocsit és két lóra való szerszamat. A nyomas kiderített annyit, hogy a tettesek kóbor cigányok voltak. A csendőrség és lovas rendőrség figyelmébe ajánljuk a tanák közt csatangoló kóbor cigányokat, akik csak a kedvező alkalmat lesik a tolvajcinytevésre.

Várandós anyák

erősítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szer tálálnak a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió-ban.

Gyors és erőteljes hatása meglep és gyönyörködtet mindenkit. Bevétele kellemes, emésztése könnyű.

Egy kísérlet megfogja Önt győzni, hogy az Ön esetében is mily jótékony hatású

Szoptatas esetében a Scott-féle Emulsió elejét veszi a bágyadtságnak, bőségesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcúvá teszi a gyermeket. A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb. 11.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

— **A gözgépközlelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Szegeden, május hó 24-ikén délelött 9 órakor fognak a Szeged a sóvárosi szivattyútelepen megtartatni. A kellően felszerelt vizsgalati kérvények a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 61 sz.) küldendők be.

Felölös szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomda.

Művelt és okos ember nagy súlyt helyez a fogapolásra, mert annak elhanyagolása nemcsak szépség hiba, hanem egyben undorító szagot ad a lehetetlenség. Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a beteg fog további romlását megakasztja, a száj üreget szagtalanítja s a fogakat gyönyörűen fehéríti Sztrakaféle Men-hol fogszappan, Kapható gyógyszertárakban, 1 koronáért. 3 darabot bérmentve küld 3 koronáért Sztraka gyógyszerész, Mohol.

Kapható Szentesen Vecsery Miklós, Metzger Ede és Sámuel Béla gyógyszerüzében. 8—1

Özv. Varsányi Sámuelné

örökösének nagynomási 13 első háziföldjük, egynek kivételével, fele terméssel és III. kerület, Csillag útca 1. szám alatti házuk, szabad kézbe eladó.

Tudakozódni lehet a házra nézve dr. Purjesz János ügyvédnél, a földekre nézve Füsti Béla és Füsti Ferencnél.

Eladó házak.

A IV. kerület Vásárhelyi útca 7-ik számú és a III. kerület Lakos útca 23-ik számú házaim kedvező feltételek mellett eladó. 3—2

Értekezni lehet a tulajdonossal a Vásárhelyi útca 5-ik számú háznál.

Aki jól vet: jól arat!

ez a magyar példa.

Aki jó szappanfűző-szódát vesz, annak jó szappana lesz.

Ezt pedig Grosszmann Lajos üzletében lehet kapni. Ugyanott hetenkint kétszer friss pörkölésű kávé a legjobb fajokból összeállítva, kapható. 10—1

Kiadó lakás.

Id. Gálfi Imre I. ker. Klauzál-útca 4. számú házáznál egy udvari, egy-szobás lakása hozzátartozó melléképületekkel együtt azonnal kiadó. — Értekezni lehet ugyanott.

Kiadó üzlethelyiség.

Rosenfeld Ede házában, Csongrádon, a piactér legszebb, legforgalmasabb helyén egy üzlethelyiség kiskapucsal, raktárral és pincével, esetleg lakással is, fűszer-, csemege-, vaskereskedés vagy cukrászda céljaira kiadó. Értekezni lehet ugyanott, a tulajdonossal. 3—1